

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 8563

Doknr.
422883

Dato
02-12-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 17. november 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 107 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 107:

"Ministeren bedes med henvisning til artiklen i Fredericia Dagblad "Udviklingshæmmede Frank trives ikke på bosted - men må ikke flytte" den 16. november 2016 redegøre for, om hun mener, at den nuværende lovgivning er tilstrækkelig, og hvilke muligheder man har som pårørende og værge for at hjælpe sit familiemedlem til et bedre sted at bo, hvis vedkommende ikke trives i sin nuværende bolig."

Svar:

Jeg kan ikke udtale mig om den konkrete sag, men jeg kan generelt oplyse, at reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke er en del af magtanvendelsesreglerne og anses som den mest indgribende sociale foranstaltning i forhold til voksne.

Derfor er der også opstillet en række meget strenge betingelser for at anvende reglen i servicelovens § 129. Det gælder også for mennesker, der mangler evnen til at give et informeret samtykke, det vil sige, at personen ikke kan siges at have forståelse for samtykket og hvad vedkommende har samtykket i.

Det er statsforvaltningen, der efter servicelovens § 131, stk. 1, træffer afgørelse om, at en person skal optages i et særligt botilbud uden dennes samtykke. Det gælder også, hvis personen mangler evnen til at give et informeret samtykke. Afgørelsen kan alene træffes efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, jf. § 129, stk. 1. Afgørelse om at optage en person i et særligt botilbud uden samtykke kan træffes, når det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp; når hjælpen ikke kan gennemføres i vedkommendes hidtidige bolig; når pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger; når pågældende udsætter sig for væsentlig personskade; og når det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

Bestemmelsen finder også anvendelse i situationer, hvor en borger allerede er visiteret til et botilbud, men efterfølgende får behov, der ikke kan dækkes her. Begrebet flytning omfatter således også situationer, hvor der visiteres fra ét botilbud til et andet kommunalt eller regionalt botilbud.

Det er således en betingelse, at flytningen er absolut påkrævet for, at borgeren kan få den nødvendige hjælp, og at hjælpen ikke kan gennemføres i den hidtidige bolig. Det indebærer, at hjælpen efter en konkret og faglig vurdering ikke kan ydes forsvarligt på en anden og mindre indgribende måde. Kan behovet opfyldes ved f.eks. at ændre boligens indretning mere hensigtsmæssigt, er flytningen ikke absolut påkrævet. Og kan en risiko for væsentlig personskade afhjælpes på en anden mindre indgribende måde end ved flytning, er der ikke hjemmel i § 129, stk. 1, til at flytte en borgeren.

For at en flytning kan anses som lovligt iværksat, er det en betingelse, at det er ufor-svarligt at undlade flytning, idet borgeren kan blive udsat for væsentlig personskade, hvis ikke den nødvendige hjælp ydes. Det centrale i denne vurdering er hensynet til borgerens helbredstilstand. Betingelsen forudsætter, at der er risiko for, at den pågæl-dende som følge af den nedsatte psykiske funktionsevne udsætter sig for væsentlig personskade ved at forblive i den hidtidige bolig. Risikoen skal være reel og ikke kun hypotetisk. Det vil sige, der skal være en vis sandsynlighed for, at borgeren kommer ud for væsentlig personskade.

Efter servicelovens § 129, stk. 3, er mulighederne for at træffe afgørelse om flytning af en borger fra et egnet botilbud til et andet egnet botilbud uden personens samtykke lempet for personer, der mangler evnen til at give et informeret samtykke. Dette gæl-der i situationer, hvor det må skønnes at være i borgerens egen interesse at flytte til et andet egnet botilbud af hensyn til borgeren selv, herunder hensynet til mulighederne for, at den pågældende kan bevare tilknytning til sine pårørende. Hensynet til at beva-re forbindelse til pårørende kan fx indgå i situationer, hvor den pårørende eller familien er flyttet bort fra den egn, hvor borgeren er optaget i et særligt botilbud.

I forhold til spørgsmålet om hvilke muligheder en pårørende eller værgen har for at hjælpe et familiemedlem til et bedre sted at bo, kan det oplyses, at i forhold til flytning uden samtykke vil værgen som udgangspunkt ikke alene kunne beslutte, hvad der efter værgens opfattelse er bedst for den pågældende. Årsagen hertil er, at en flytning er en så vidtgående disposition, at foruden værgens medvirken skal ovenstående objektive betingelser også være opfyldt, for at en flytning uden samtykke kan gennem-føres efter serviceloven. Værgens og de pårørendes bemærkninger til en flytning uden samtykke skal imidlertid fremgå af kommunalbestyrelsens redegørelse i indstillingen til Statsforvaltningen, jf. § 131, stk. 2, nr. 5.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt den nuværende lovgivning er tilstrækkelig, kan det oplyses, at der som et led i den demenshandlingsplan, som blev præsenteret af den daværende sundheds- og ældreminister i september 2016, gennemføres et ser-viceeftersyn af magtanvendelsesreglerne i serviceloven – og herunder også reglerne om flytning uden samtykke – i samarbejde med Sundheds- og Ældreministeriet. Ser-viceeftersynet skal danne grundlag for en vurdering af behov og muligheder for at gøre magtanvendelsesreglerne mere forståelige og lettere at håndtere både for admi-nistrative medarbejdere og for plejepersonalet.

Med venlig hilsen
Mai Mercado